

זלמן וייסבליט ז"ל

בן מניה וצבי ז"ל

נולד: כ"ט שבט ה'תרע"ג - 06/02/1913

עלה לארץ: ה'תרצ"ז

נפטר: י"ג אדר ה'תשנ"ח - 11/03/1998

ארבעה בנים היו במשפחתם של מניה וצבי וייסבליט בעיירה שומסק שבפולין. שלושה מהם עלו ארצה, אחר הגיע כדי ללמוד באוניברסיטה, משך אחריו את השני, אח אחד כמעט אבדו עקבותיו, לאחר שברח בזמן השואה אל תוככי רוסיה. משם שיגר כעבור שנים רבות מכתב ובו נאמר: "אני קצין בצבא האדום, מבקש שלא תחפשו אחריי" ... כלומר ניתק מגע מסיבה עלומה הידועה רק לו.

זלמן שלנו סיים את לימודיו בביה"ס המקצועי "אורט" בקרמניץ, יחד עם חברו הטוב לספסל הלימודים, יעקב זק ז"ל. שניהם עלו ארצה באמצע שנות ה - 30. אך בעוד יעקב ז"ל פונה מזרחה לגשר-דלהמיה-אשדות, נענה זלמן לקריאה והתגייס ל"פלוגות חיס".

לצעירים שבינינו, השם הזה "פלוגות חיס" ודאי אינו מזכיר דבר, אך לותיקים יותר, זה מזכיר את ימי "מאורעות תרצ"ו - 1936" כשהערבים מחרימים ומשביתים את העבודה בנמלים.

ויוצאת אז הקריאה להתגייס ולמלא את מקומם של הסבלים הערבים בנמל. זלמן כאמור מתייצב וסוחב על גבו את כל המשאות הכבדים הללו זמן רב, עד שנחבל קשות והוצרך לעזוב את העבודה המפרכת הזו. אך גם אח"כ לא חיפש זלמן חיים קלים. הוא חיפש לו רק פינה שקטה, אותה מצא בקרב חבריו ב"פלוגות חיס", שאחרי שגמרו את משימת "כיבוש העבודה" ו"כיבוש חיס" ו"עבודה עברית" וכל יתר מילים שהפכו גם לסיסמאות בהפגנות נגד השלטון הבריטי. רצו להיות עובדי אדמה, וזלמן מעל גבי הטרקטורים הגדולים עיבד והכשיר את אדמותיו של מי שהיום נקרא קיבוץ אפק.

אם היינו רוצים לתאר את תכונותיו העיקריות של זלמן ז"ל, היינו אומרים: שקט, צנוע, נחבא אל הכלים. עד כדי כך נחבא שרק יעקב זק ז"ל ובוניה רעייתו תבל"א, הצליחו להוציאו ממחבואו ולגאול אותו מרווקותו ובדידותו. הם ביקשו ממנו שיבוא לאשדות כדי להכיר את צפורה תבל"א.

צפורה, ששרדה מהשואה וחיפשה מנוח לכף רגלה, לה ולשתי בנותיה מנוחה ויהודית תבל"א. צפורה שרצתה סוף-סוף להיות ליד אחותה הבוגרת מרים רימלנד ז"ל.

זלמן וצפורה נישאו ונולד להם בן הזקונים צביקה, הנושא את שם אביו של זלמן - צבי ז"ל שניספה עם האם בשואה, כמו רוב יהודי שומסק.

באשדות עבד זלמן בטרקטורים בהתחלה. כשהוחלט לחסל את בריכות הדגים שעיי הירמוד, זלמן הוא שיישר והחליק את הדפנות המוגבהות של הבריכות ופתח אותן כדי שיהיו שטחים פתוחים ורחבים עבור גידולי השדה.

אח"כ עבד במכבסה כמה שנים, אז נחשבה עבודה זו בשביל בחורים (משום מה). עד שידידו יעקב זק החליט לספח את זלמן לצוות המסגרייה כראוי לבוגר ביה"ס המקצועי "אורט".

כשהתחילו לסמן את שמות החברים העתידיים ללמוד את מקצוע ולעבוד בביהח"ר החדש שלנו "לוג", נקבע זלמן להיות איש התערוכות, אבל בגלל הניתוח בברכו נכנס במקומו מיכאל דין ז"ל. זלמן הגיע ל"לוג" כנכה ברגלו, אך עם חמון רצון לעבוד ולתרום ככל יכולתו ולמרות מגבלותיו.

כך חי לו בפינתו, בשקט ובצנעה, כשצפורה היא בעצם "שרת החוף" של המשפחה, וזלמן סומך עליה בכל מאת האחוזים שחלל יהיה בסדר.

פעם שמעתי על אחד החלוצים (במטולה נדמה לי) שעל קברו נכתב: "מימיו לא הזיק לאיש". בימינו גם זו מעלה גדולה, וזלמן אכן השתדל וגם הצליח לא להזיק לאיש. מיום בואו לאשדות, יצא ממנה פעמים ספורות בלבד. רק אחרי שצפורה נסעה עם צביקה בנס לטיול שורשים לעיר הולדתה של צפורה, העלה זלמן את הרעיון שהוא יבקר אולי בשומסק עיירת הולדתו. אך... זה היה כבר מאוחר מדי בשבילו.

לך לך לעולמך זלמן, תמה מנת ייסוריך בעולם הזה. ונשמתי השתקנית השתחררה ויצאה לה סוף-סוף מכלא גופך הכואב והדווי. ובזה תמצאו נחמה - כל בני משפחתו של זלמן, צפורה, צביקה, מנוחה ויהודית וכל הנכדות והנכדים. דעו כי סבא זלמן לא סובל יותר, סבא זלמן נאל מייסוריו. עכשיו הכל שקט, בדיוק כמו שהוא אהב. חזקו ואמצו ושמחו בחייכם.

עמליה ד. בת-ארי

